GAZET'A TRANSILVANIEI.

„Gazet'a" ese de 2 ori; Joi'a si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ¹/₄ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu sêu 2¹/₂ galbini mon. sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 71. BRASIOVU, 23|11 Septembre 1877.

Resbelulu.

Brasiovu, in 22 Septembre.

Telegramele din Constantinopolu, cari au fostu anuntiatu o invingere totala a russiloru la Sipc'a si la Plevn'a si pe bas'a carora au facutu illuminatiune orasiele Budapest'a, Aradu, Orade'a-mare, Debreczinu, Clusiu, Muresiu-Osiorheiu s. a. — au fostu false si minciunóse. Nu russii, ci turcii au fostu batuti cumplitu in passulu dela Sipc'a la muntele St. Nicolae. Acést'a se confirma in modu oficialu de catra insusi marele duce comandantu-siefu. Mai departe este constatatu, ca armat'a romana stapanesce inca redut'a dela Grivitz'a, luata cu atat'a eroismu, ca turcii au atacatu in multe ronduri positiunea acést'a, dér' au fostu respinsi cu mari perderi. Vedemu in fine ca trupele romane au fostu acele, cari s'au incercatu in 18 Sept. a. c. ale luá turciloru si ultimulu fortu mare, ce se mai aflá in possessiunea loru. Ataculu din diu'a aceea nu a succesu, elu va fi inse reinoitu cu mai mare vigóre si turcii totu nu voru scapá de sórtea ce-i astépta. Osman-pasi'a e impresuratu din tóte partile si nu mai póte comunicá cu niminea. Apoi cumu s'ar' fi si potutu cá Osman se „invinga totalu" in 16, candu in 18 abiá se telegraféza din Constantinopolu ca elu are de gandu (!) a luá ofensiv'a?

Déca Osman-pasi'a va luá ofensiv'a, o va face de sila, neavendu a alege, decatu intre capitulatiune sêu lupta pe viétia pe mórte. Cele doue correspondintie de mai la vale, ce ne-au venitu de pe campulu de resbelu, ne da o icóna despre greutatile, ce au fostu si voru mai fi de invinsu pana la luarea Plevnei. Totodata vedemu dintr'ensele, cu cata dibacia a fostu condusa actiunea armatei romane premergatóre marei lupte dela Grivitz'a. Se vorbesce, ca marele duce Nicolae ar' fi respunsu unui atasiatu militariu, care a vorbitu cevasi despre tener'a armata romana: „Tenera, tenera, dér' are comanda betrana!"

Afara de scirile ce le aducemu mai josu nu amu mai primitu nici o alta nuvela, decatu ca ajutóre se dirigu necontenitu peste Dunare pe campulu de resbelu si ca in puçine dile tóta gard'a imperatésca (50,000 ómeni) va poté fi asiediata in linea de bataia. — Bucurescii au avutu o serbatóre marétia. Stindartulu turcescu luatu de trupele romane la Grivitz'a a fostu adusu in Bucuresci si portatu in triumfu prin capitala. Cele 3 tunuri turcesci inca se astépta, ele voru fi espuse inaintea statuei lui Mihaiu vitézulu.

In tóte orasiele din Romani'a s'au deschisu subscriptiuni pentru cumperarea de pusci Peabody. Intre cei de antaiu au fostu cetatienii din Buzeu, cari au respunsu la manifestulu Domnitoriului prin aceea, ca au subscrisu pentru cumperarea de 2000 pusci.

Asupr'a descrierei fapteloru eroice ale trupeloru romane, erá p'aci se uitamu de succesele eroismului muntenegriniloru. Afara de cetatea Niksici, bravii muntenegrini au mai ocupatu in dilele din urma orasiele: Bilek, Zubomir, si Korjenic luandu turciloru arme, munitiuni si proviantu. Principele Nichit'a se pórta cá unu adeveratu galant'uomo façia cu turcii, ca-ci a acordatu garnisóneloru se se retraga cu armele si da voia oricarui musulmanu se se duca mai in fundu catra Asi'a.

Scirile latite despre unu armistitiu si despre o mediatiune a poteriloru s'au desmintitu. Acuma póte ca se voru improspetá érasi dupa intelnirea, ce a avutu locu in 19 Sept. a. c. la Salzburg intre principele Bismarck, care se intórse dela Gastein la Berlinu si contele Andrássy, care a mersu se'lu salute.

De pe campulu de resbelu.

(Correspondintie speciale ale „Gaz. Transilvaniei".)

Din façi'a Plevnei, 7—9 Sept. a. c.

. . . Ajunsesemu cu divisiunea 4-a romana pe platoulu dela Grivitz'a, unde indata ne formasemu in linea de bataia, massandune pe amendóue partile ale sioselei (drumului) ce duce in satu. Moralulu trupeloru erá fórte bunu, soldatii aflase, ca momentulu marei incaierari numai e departe si inaintau seriosu spre tienta. In steng'a sioselei se asiediá brigad'a 1-a (colonelu Cantili) cu regimentulu 16-lea de dorobanti din brigad'a 2-a (colonelu Boranescu). Dorobantii ocupara viile si campurile de papusioiu de lenga drumu. — Gen. Krüdner stá cu corpulu IX intre Grivitz'a si Radisovo, corp. IV de armata erá concentratu in Radisovo. — Din punctulu, unde me aflamu, se vedea satulu Grivitz'a, inderetulu caruia se estindu intr'unu cercu mare fortificatiunile cele mari turcesci. Am numeratu 30 de aceste. Adeveratu, ca nu tóte sunt intarituri regulate, mare parte sunt numai baterii. Dér' 15 din ele sunt forturi tari. Russii si romanii pusera in actiune numai 12 baterii, cari bombardau fortificatiunile inamice. Fortificatiunile se incepu din flanculu dreptu estremu si se estindu dela Lovcea pana la Bucov'a. Chiai'a positiunei o formésa pe o inaltime ce se desparte de celelalte fortulu Grivitz'a spre steng'a, ér' spre drépt'a forméza fortulu Bucov'a obiectulu celu mai insemnatu. Pana la Opanes forturile mari sunt legate intre sine prin unele baterii si se finescu cu redut'a dela Opanes. Dela fortulu Grivitz'a incolo se observa in siesu taber'a intarita turcésca si in fondu se vede o parte din orasiulu Plevn'a, radímatu de munte.

Indata ce forturile turcesci din drépt'a estrema incepura foculu, plecara 2 baterii romane spre Grivitz'a si se stabilira de ambele parti ale sioselei. La steng'a, pe marginea dealului cu tufisiu, erau in actiune bateriile calaretie, ér' alte 2 baterii se stabilira la drépt'a inaintea viiloru. Indata incepù unu focu violentu din tóte bateriile asupra fortului Grivitz'a, care erá 2400 metre departe de punctulu, unde se aflau bateriile. Desi artileristii romani au unu materialu escelentu, s'a observatu spre onórea acestei arme inca in deosebi, ca serviciulu a fostu esemplaru, precisiunea tirului escelenta si ca atatu oficierii catu si soldatii au doveditu unu sange rece, care a fostu fórte laudatu. Dér' nici turcii nu nemereau reu. Cu tóte aceste intemplarea a voitu ca amu avutu abia vreo cativa soldati si cai raniti. La amédiu s'a formatu regim. 5-lea in linea de bataie la spatele artileriei de lenga vii. Reg. 12 de dorobanti s'a asiediatu inderetulu bateriei de cavaleria lenga brigad'a Cantili. Acést'a a desfasiuratu o linea de tirailori in siesulu dela Grivitz'a. Mai tardiu se stabilira inca 2 baterii romane in drépt'a Grivitzei pe crést'a dealului. Nu multu dupa aceea succese artileriei romane a aprinde in fortulu celu mare din midiulocu unele magazine, cari ardeau in flacari. Cu tóte aceste trupele turcesci din fortu au statu pe locu, numai cativa calareti se vedé alergandu incóce si incolo. Dupa amédiu au mai sositu inca 3 baterii de calibru mai greu, apoi alte 6 baterii. Satulu Grivitz'a desi erá parasitu de turci, nu l'amu ocupatu, pentru ca positiunea acést'a nu s'a aflatu favorabila. La 4¹/₂ intrara in actiune inca 3 baterii russesci in façi'a fortului.

Pe la 4 óre p. m. a visitatu generalulu Strukoff, adjutantulu marelui duce Nicolae, impreuna cu colonelulu englesu Wellesly bateriele romane si s'a esprimatu façia de mine in modu fórte recunoscatoriu despre portarea tenerei artilerii, care se póte de acuma mesurá cu camaradii sei din tóte celelalte armate. Mai tardiu veni si unu colonelu japanesu cu unu capitanu americanu pe campulu de lupta. Catra séra asiedianduse ventulu, turcii nemereau mai bine, bombele ajungeau pana la trupele de infanteria, cari au trebuitu se'si schimbe loculu mai de multe ori. Cu tóte aceste avuramu inse mai multi raniti. Catra 7 óre ser'a foculu a incetatu pe ambele parti. Trupele erau ostenite inca de marsiulu de eri nóptea, la ce s'a mai adausu irritatiunea morala de adi. Trupele au inoptatu intre arme. Mai de o di nu m'am datu josu de pe siea, de cateva dile nu m'am potutu descultiá. Manancu atunci candu capetu ceva, cu tóte ca proviantarea trupeloru e escelenta si regulata. Strapatiele cele mai mari inse au se vina.

Grivitz'a, 11 Sept. (30 Aug.) 1877.

Lupt'a pentru positiunile dela Plevn'a se prelungesce din ce in ce, se pare ca numai cu mari jertfe vomu poté luá loculu acest'a atatu de dibaciu fortificatu. Tóte bateriele romane si russe au deschisu foculu astadi érasi cá in tóte dilele la órele 4¹/₂ diminétia. Turcii abia respundu, se pare ca de cateva dile voiescu a crutiá munitiunea. Nicidecumu nu a'si sustiene inse, ca passivitatea artileriei turcesci ar' veni de acolo, ca ar' fi slabita. Orientalulu este din contra totdeauna calculatoriu si cu un'a cu dóue nu se descuragiéza. Russii au inaintatu pe la órele 8 pe tóte liniele si trupele din frunte (tête) sunt deja angagiate. Lupt'a inse nu e prea viua, póte ca va luá dimensiuni mai mari in cursulu dilei. Reserv'a nóstra principala de munitiune a sositu acuma tóta. Lips'a de carre a fostu acoperita prin aceea, ca s'a cumperatu dela Austri'a unu rondu de carre de munitiune vechi, cari facu aci minunate servicii. Astadi am visitatu érasi bateriele romane din susu de satulu Grivitz'a, unde am intalnitu pe colonelulu Berhtoldsheim, atasiatu militariu austriacu in St. Petersburg, care erá acompaniatu de unu oficieru de statu-majoru romanu. Colonelulu numitu a laudatu fórte multu trupele romane si atitudinea loru in actiunea ultima. Am traversatu campulu unde a avutu locu lupt'a de eri*) si unde a fostu batali'a dela 31 Iuliu. Aerulu din valea acést'a e infectatu de mirosulu de cadavre. Multe cadavre russesci, cari au inceputu a se discompune, jacu imprasciate pe totu loculu si aspectulu loru infioréza chiaru si pe soldatii esperti. Campurile fructifice ale Plevnei sunt acoperite de cadavre si de sfarimaturi de proiectile (bombe), cu cari, déca le-ai aduná, ai poté redicá munti de feru.

Podulu stabilu dela Nicopoli s'a deschisu. — Astadi a avutu locu in bivuacu decorarea trupeloru, cari au intratu alaltaeri in actiune cu crucea russésca St. George. Festivitatea s'a finitu prin o avorbire a comandantelui de divisiune. Mai tardiu au venitu si princ. Carolu in medilloculu trupeloru sale si a fostu primitu cu enthusiasmu nedescriptibilu. Mari'a S'a a mersu de aci la divisiunea III la Vrbiti'a. Construirea de baterii nóue inaintéza. Astadi am pusu in actiune érasi 3 baterii in façi'a fortului Grivitz'a. — Generalulu Lupu, pana acuma comandantu alu corpului I de armata, a fostu numitu comandantu alu Nicopolei, colonelu Slaniceanu e comandantu alu armatei de reserva si in loculu lui e numitu siefu alu statului majoru colon. Baruzzi. — Pana astadi fiecare din tunurile nóstre, cari se afla in actiune de 5 dile au datu 200 focuri. Canonad'a acésta continua de 5 dile, amu facutu unele esperientie din punctu de vedere alu sciintiei artileristice, cari voru fi negresitu la timpulu seu discutate cu seriositate. Unele tunuri de bronzu, sistemulu Krupp, ne mai potenduse intrebuintiá au trebuitu se fie inlocuite cu alte.

Astadi se va face asaltulu asupra fortului Grivitz'a. Timpulu e uritu, plou si sufla unu ventu rece de tómna.

Despre **luptele dela Grivitz'a** cetimu in „Romanulu" urmatórea corespondintia:

„Inaintea Grivitzei, 3/15 Sept. Armat'a romana a doveditu in modulu celu mai stralucitu la ataculu Grivitzei, ca e démna d'a avé unu locu de onóre intre armatele tieriloru civilisate. Diu'a de 30 Aug. va remané in analele istoriei romane. In acea di pe la órele 5 de diminétia se adunara colónele de atacu din divisiunea III-a si a IV-a pe o negura, cumu arare-ori se póte vedé; cu tóte ca plóuá necontenitu spiritulu armatei erá escelinte si enthusiasmulu domniá in tóte rondurile. Ór'a ficsata pentru atacu erá 3 dupa amédiu. Artileri'a a intretienutu din tóte bateriele unu focu bine hranitu asupr'a redutei. Candu momentulu supremu erá aprópe, artileri'a nóstra incepù unu focu violente asupr'a intaririloru inamicului. Colonelulu A. Anghelescu in midiuloculu unui focu teribile de granate, inspecta odata bravele-i trupe inainte de pornirea loru in punctulu destinatu.

*) Si despre lupt'a acést'a din 10 Sept. ni s'a transmisu o corespondintia detaliata, pe care o vomu publicá-o in Nr. venitoriu. Red.

Erá ór'a 3 fora puçine minute, candu o miscare generale incepù a atrage atentiunea mea. In capulu colónei de atacu se aflá unu batalionu de lucratori cu fascine, scari, gabióne si altele, si inaintà sub comand'a vitézului maioru Candiano, atasiatu pe lenga statulu majoru alu divisiunei a IV, dér' care s'a oferitu cá voluntaru pentru a conduce acésta trupa. Batalionulu alu 2-lea de venatori dispusu in tiraliori; 1-ulu batalionu din regimentele alu 5-lea de linia, alu 14-lea si alu 16-lea de dorobanti dispuse in colóne de compania, urmau pe venatori si formau colón'a de atacu, comandata de d. colonelu Boranescu, comandantele brigadei II-a din divisiunea IV-a, pentru centru. In flanculu dreptu operá totu o asemenea colóna, compusa din trupele brigadei dlui colon. Ipatescu. Plói'a cadé si mai tare. La ór'a 3 si 10 minute candu colónele romane incepusera a se apropiá de positiunile inamicului, fura primite cu unu focu atatu de terribile, incatu plói'a de plumbu erá mai désa, decatu aceea ce cadea de susu. La 3 óre si 30 minute sosí unu adjutante russescu, care anuncia dlui colonelu Anghelescu, ca cele trei batalióne russesci, cari erau destinate a luá parte la operatiune, sunt gatá a inaintá prin satulu Grivitz'a spre reduta. Scopulu meu nu este de locu d'a criticá; inse acésta intardiare nu se esplica: in acelu momentu trupele in cestiune trebuiau se fia dejá inaintate catra inamicu. La 3 óre si 45 min. lupt'a cea mai infocata erá engagiata pe tóta lini'a. Fortiele vrasmasiului erau mari, dovéda insemnatulu numeru de raniti, ce s'au intorsu din prim'a linia. La 5 óre sér'a romanii erau stapani pe positiuni. D. colonelu Voinescu, siefulu statului-majoru, 'si perduse calulu de sub densulu; inse nebagandu in séma proiectilele, cari semenau mortii in steng'a si in drépt'a s'a, urmase operatiunea pe josu, insoçitu de bravii oficiari majorului Popescu si capitanu Groz'a.

„Inainte" erá devis'a dilei, si ast-feliu a urmatu tóta trup'a dela comandantele divisiunei pana la celu de pe urma soldatu. Corpulu medicale cu generalulu Davil'a in frunte urmá operatiunile chiaru in lini'a focului celui mai violinte, si bravii brancardieri *) adusera necontenitu afara din focu pe victimele dilei de astadi. La ór'a 6 sér'a foculu incetase; inse pentru unu timpu scurtu. Victori'a erá generala; redut'a se aflá in manile nóstre. In timpulu noptiei inse pe la ór'a 3, turcii atacara din nou trupele din intrulu fortului. Lupt'a fù sangerósa, soldatii nostri erau siliti a parasi positiunea, inse intr'o ordine esemplara. In acelu momentu inse se aruncara asupr'a inamicului 1 jum. batalionu din regimentulu alu 13-lea de dorobanti, parte din alu 14-lea, unu batalionu din alu 5-lea de linia care erá pe locu sub comand'a dlui maioru Iarc'a, si gratia bravurei si bunei conduceri a trupei, furamu in stare de a reluá positiunea, alungandu pe vrasmasiu si causandu-i mari perderi. Cele 3 batalióne russesci n'au luatu parte la alu 2-lea atacu, ca-ci ele parasisera campulu si se retrasesera in satulu Griviti'a. Unu drapelu turcescu si 4 tunuri au cadiutu in manile armatei romane. Capitanulu Pruncu din alu 5-lea de linia a infiptu drapelulu romanu pe parapetulu derîmatu de brav'a artileria. Drapelulu turcescu a fostu luatu de venatori, sergentulu Stanu Gheorghe si caporalulu Nica Vasile cu inca 2 soldati din batalionulu alu 2-lea de venatori. Campulu de lupta este inca plinu de morti, cari nu se potu inmormentá din causa ca turcii tragu asupr'a infirmieriloru. Nu numai atatu: ei s'au aruncatu si asupr'a ranitiloru, mutilandu-i in modulu celu mai barbaru. Perderile suntu in adeveru mari; inse gratia buneloru dispositiuni luate de d. capitanu Groz'a care conducea colón'a de atacu cá oficiaru de statu-majoru, ele suntu mici in raportu cu foculu violinte deschisu asupr'a trupei. Déca trupele n'ar' fi fostu conduse cumu au fostu, batalióne le ar' fi fostu ajunsu la positiunile inimicului cu rondurile decimate, fora a mai fi in stare se sustiena lupt'a. Prestigiulu armatei romane e dejá intemeiatu: ea a reportatu o victoria din cele mai stralucite, si care e cu atatu mai insemnata cu catu e castigata de o armata tenera. D. colonelu Angelescu este de felicitatu pentru ca comanda nisce trupe, cari sciu se-si faca datori'a, intr'unu modu atatu de eroicu. D. colonelu Herhtu din artileria a urmatu operatiunile in bateriile sale cu totu sangele rece ce distinge pe unu bravu oficiaru. Nu suntu in relatiuni directe cu d-s'a; 'mi permitu dér' ai tramite pe acésta cale felicitarile mele. Asiu fi fericitu déca ati binevoi a dá locu randuriloru de façia in colónele diariului dvóstra.

Lachmann,

Coresp. militariu alu diariului „Bund", „Gazetei oficiale din Chicago" si „Gazetei de Augsburg."

*) Brancardierii suntu portatorii de paturi pentru ridicarea ranitiloru.

Cu profunda intristare patriotica aducemu la cunoscinti'a publicului nostru cetitoriu urmatóriele sciri telegrafice si epistolare:

Orade'a-mare, 21 Septembre a. c. (Telegramulu „Gaz. Transilvaniei.") Demonstratiunile turcofile, cari au avutu locu eri sér'a aci in Orade'a, au fostu illustrate cu spargerea totala a ferestriloru neilluminate ale episcopului Olteanu, ale archimandritului P.... si ale advocatului Borbol'a, Z....*) Dauna mare. Scandalu completu. Romanimea insultata.

Tenerimea romana.

Clusiu, in 19 Septembre 1877.

Turcii botezati din Clusiu, la indemnulu celoru din Pest'a, aséra in 18 Septembre a. c. au illuminatu totu orasiulu in onórea invingerei (?) armeloru turcesci. Erá ridiculosu sbieratulu multimei adunate in midiloculu cetatii, se parea, cá o ciurda fora de pastoriu. Nu audieai altu-ceva decatu „éljen Osman, Mehemet-Ali, Suleiman si Mukthar-pasi'a." Éljen a török és a magyar, dögöljen a muszka és az oláh." (Traiésca turcii si maghiarii, se crepe muscalii si romanii.) Stradele principali giuru impregiuru erau decorate cu flamure unguresci si turcesci, cu inscriptiuni barbare si cu semilun'a in frunte. Am statu, dle redactoru intr'unu coltiu alu unei strade, ca-ci se amblu 'mi erá preste potintia de multimea ce sbierá si cugetandu la civilisatiunea secolului alu 19-lea n'am potutu se nu dicu, catra unu amicu ce stá lenga mine uimitu de cele ce vedea si audiea, ca tristu e resultatulu culturei care dà nascere unui asemenea fanatismu; fórte intristatoriu e spectacolulu ce ni-lu ofera ómenii acesti'a infuriati, cari nu potu face nimicu fora de a lovi si in popórele conlocuitóre.

Te vei mirá dle Redactore, déca vei audi, ca in entusiasmulu acestu selbaticu, turcii nostri de aici au pretinsu, cá si romanii se lumineze in onórea armeloru turcesci, si pentru ca n'au facutu acést'a o banda de vagabundi, a amblatu pre la ferestrile romaniloru si la toti le-a spartu ferestrile panachiaru si la protopopulu gr.-cath. care locuiesce fórte aprópe de piatia. (Unde a fostu politi'a? Red.)

Vedi Dle Redactoriu, pana unde merge obraznici'a si cutediarea ómeniloru acestor'a fanatici si cumu se respectéza pre la noi neutralitatea pre bas'a careia dameloru romane nu le au fostu ertatu a aduná nici scame pentru fratii loru raniti! Óre cu de aceste vréu stapanii dilei se 'si atraga simpathiele popóreloru cari suntu avisate a trai cu ei la olalta pre unu pamentu?

Veridicus.

Nyiregyháza, 18 Sept. a. c.

Partid'a turcofila, compusa totu din maghiari fanatici a formatu aici in Nyiregyháza unu clubu, care telegraféza in tóta diu'a dupa noutati la Budapest'a, centrulu turco-maghiariloru. Eri séra au primitu unu telegramu prin care li-se face cunoscutu, ca turcii au cuprinsu passulu Sipc'a, ca au reocupatu intariturile luate de muscali si romani la Plevn'a, — au prinsu 18,000 de ostasi si cu unu cuventu au nimicitu ostirile chrestine, dupa primirea acestei sciri, false negresitu, ei au arboritu tricolorulu maghiaru la casina, la societatea de lectura, la cass'a de pastrare, la tipografia si pe alte edificii, — ér' pe o tabla mare acatiata afara la casina stá scrisu telegramulu numitu pentru publicu, anunciandu-se tot-odata, ca sér'a se va face illuminatiune grandiósa atatu aici catu si in capitala. Aséra au amblatu acesti turcomani cu music'a pre strade, — strigandu se traiésca turcii si armat'a loru, péra muscalii si associatii acestora! Dér' furi'a si neobrasnici'a acestoru corifei merge atatu de departe, incatu facu demonstratiuni contra guvernului, ba chiaru contra inaltei persóne a Maiestatii sale prea gratiosului nostru monarchu, si tóte acestea in publicu fora a fi impedecati, ba si ómeni de ai regimelui iau parte la turbulentele demonstratiuni. — Cu unu cuventu ungurii au nebunitu cu totulu, de dragostea turciloru, si de bucuria asupra victoriiloru atribuite acestora nu 'si incapu in piele, urla, sbiara, striga in gur'a mare, se traiésca singurulu loru amicu si frate de sange turculu. Poporulu sta uimitu si nu scie ce se petrece in giurulu seu. — Acesti ómeni fanatici au produsu cu portarea loru in publiculu pacinicu o turburare din cele mai condemnabile. Neliniscea populatiunei si a nóstra a catorva romani ce ne aflamu aicia e mare si din incidentulu causei orientali nu avemu minutu de odihna cu turcomanii. Primiti dle Redactore s. c. l.

Gr. Ardeleanulu.

*) Cuvintele punctate suut nedescifrabile. Red.

Sciri telegrafice. — (Agenti'a „Havas".)

Gorni-Studen, 17 Septembre. Eri, marele duce comandante supremu, inspectá positiunile romane si remase pe deplinu multiamitu. Blocarea si bombardarea Plevnei urmédia. S'au asiediatu noui baterii la punctele desemnate de A. S. imperiale si causéza inimicului perderi considerabile. Marele duce s'a intorsu apoi la Gorni-Studen. Astadi, 17 Septembre, unu raportu alu generalului Radetzki anunçia dela Sipc'a ca turcii, dupa cinci dile de bombardare, au datu assaltu pe neasteptate fortului St. Nicolae si pe tóta lini'a. Au luatu parte 2000 ómeni din gard'a imperiale turcésca si trupele arabe. Turcii au fostu respinsi cu perderi enorme dupa o lupta inversiunata de 9 óre. Perderile russiloru suntu considerabile; ei au avutu 19 oficiari si 400 soldati raniti si 100 morti, printre cari ajutoriulu de campu alu imperatului, principele Mecichowsky.

Constantinopolu, 10 Sept. Unu telegramu a lui Suleiman-pasi'a datu de eri confirma, ca russii au reluatu fortificatiunile dela St. Nicolae, pe cari turcii le au ocupatu numai in timpu de 6 óre. Fiindu atacati violentu de catra russi cari au fostu primitu intariri, turcii au trebuitu se parasésca St. Nicolae si se se retraga inderetulu siantiuriloru loru. Turcii au avutu 100 morti si 200 raniti. (?)

Constantinopolu, 18 Sept. Ofensiv'a lui Osman-pasi'a contra positiuniloru russe inaintea Plevnei este iminenta. Cele 20 redute construite spre fortificarea Andrianopolei suntu gat'a.

Parisu, 19 Sept. Manifestulu maresialului Mac-Mahon catra natiune dice ca progressulu radicalismului l'a silitu a appellá din nou la tiéra. Deminte ca ar' voi se restórne republic'a. Cere o camera care se fia mai pre susu de partide si care se se ocupe numai cu interessele tierii. Afirma ca nu va ascultá de somatiunile demagogiei si ca va remanea la postulu seu. Alegeri hostile lui ar' fi funeste atatu in laintru catu si in afara.

Parodin, 19 Sept. (Serviciulu lui „L'Orient") Plevn'a e cu totulu incungiu ata. Osman-pasi'a nu mai are comunicatiune cu Suleiman-pasi'a si nu póte primi mai multu din nici o parte proviantu séu munitiune.

Nicopoli, 18 Sept. Turcii au atacatu eri redut'a Griviti'a, inse au fostu respinsi de catra trupele romane. Astadi se prepara unu atacu din partea nóstra asupra positiunei turcesci.

Triestu, 19 Sept. Montenegrinii au luatu cetatea Bilek impreuna cu trei tunuri turcesci si multu proviantu si munitiune. Garnisón'a turcésca s'a retrasu cu arme si bagagie, spre Gaczko.

Turnu-Magurele, 19 Sept. Eri dóue divisiuni au atacatu redut'a cea de a dou'a dela Griviti'a, care remasese in manile turciloru. — Cu totu eroismulu soldatiloru nostri, positiunea nu a potutu fi luata. Noi avemu vreo 400 morti si raniti. Junele si curagiosulu capitanu Bogdanu, adjutantu alu colonelului Slaniceanu, se numera intre morti, asia si locotenentulu Calinescu, oficieru de ordonantia alu locot.-colonelu Pilatu. Corpulu capitanului Bogdanu e aci, se va transportá la Bucuresci. D. Lachmanu corespondentele diuariului Bund din Bern'a si alu altoru diuarie, a scapatu unu tunu romanu; elu va fi decoratu.

Bucuresci, 7/19 Sept. 1877.

(Corresp. part. a „Gaz. Trans.")

Diuariele dualistice in cea de antaia a loru ametiéla de inainte cu trei septemani incepusera se mai publice si cate unu adeveru despre portarea armatei nóstre din Bulgari'a; se vede inse ca curendu le-a parutu reu de marturisirea adeverului, si acuma dupa luarea Grivitiei prin trupele romanesci, se incórda, cu obraznicului „Pester Lloyd" in frunte, se intunece cu totulu acea fapta de arme prin mintiun'a nerusinata, ca in momentele de assalturi comandantii muscalesci ar' fi pusu din deretu 6 baterii de tunuri si ar' fi amerintiatu tru-

pele romanesci cu sfarmare, déca nu voru dá assaltu asupra fortificatiuniloru turcesci. S'a intemplatu tocma din contra, ca fortificatiunile pe care nu le potuse luá deunadi generalulu Krüdener cu perderi de cateva mii, le luara in 11 Septembre romanii, masacrandu apoi pe toti turcii cati s'au aflatu in doue siantiuri, pentru-ca numai asia au potutu pune romanii man'a pe unu stégu turcescu de batalionu, care se portà eri in triumfu prin capitala, cumu si pe cinci tunuri turcesci, pe care le impartira cu russii, lasandu acestor'a doue si tienendu romanii trei. Tóta lumea militaria scie, ce lupte selbatece si ce carnagiuri se facu impregiurulu unui stindartu séu a vreunei baterii, cá se le ié unii dela altii, incatu uneori se intempla, ca dintre aperatori nici-unulu nu remane cu viéti'a. La Griviti'a numai turcii din alu treilea siantiu au scapatu prin fuga, lasandu acolo totu ce avusera. Nici-odata trupele nóstre nu s'au retrasu pana in momentulu in care comandá insusi principele Carolu cá se se bata ori sune de retragere, spre a schimbá pe unele batalióne cu altele. Este adeveratu, ca perderile nóstre inca sunt relative mari, ele inse si au originea loru in dóue errori gróse, dintre care una fù a consiliului bellicu russescu, carele decisese cu maioritate, cá se se faca asalturile indata a dóu'a di dupa o plóia mare, candu terenulu erá muiatu cu totulu, incatu soldatii urcandu délulu, trebuea se se razime pe pusci, in locu de a puscá cu ele, éra oficiarii cadea in branci si asia turciloru le erá fórte usioru a'i culege unulu cate unulu din dosulu pallisadeloru coperite cu frundiariu. Alta erróre capitala o a comissu oficiariulu L—ri din statulu majoru romanescu prin calculatiunea falsa a distantieloru de ocupatu, care au fostu mai mari decatu le aretase elu, din care causa si-a si luatu cumu se cade preste nasu. Norocululu nostru, ca alti membrii din corpulu de geniu au mai deresu erórea, de si camu tardiu. Russii nu prea au individi eminenti in statulu loru majoru. Se vedemu ce va face generalu Tottleben, renumitulu aperatoriu alu Sevastopolei, care trecù si elu pe aici in Bulgari'a.

Natur'a romanului adeveratu nici-decumu nu este cá se fia fanfaronu, nici se bata in pinteni si cu sabi'a pe pavagiu, déra nu póte suferi calumni'a si mintiun'a. Elu 'si cunósce defectele sale, scie bine, ca din dilele lui Constantinu Brancovanu si ale lui Dimitrie Cantemiru armat'a disciplinata avuse numai cá de doru, candu se batea russii cu turcii, prin urmare ca traditiunile bellice in 160 de ani s'au uitatu si óresicumu spalacitu din generatiuni; de aceea nu ar' fi fostu nici o mirare chiaru, déca unele parti de trupe ar' fugi macaru numai precumu fugea in 1848/9 trupele maghiare de inaintea lui Urban la Clusiu, de inaintea lui Windischgraetz si mai tardiu de fric'a russiloru in Ungari'a, séu cumu fugu turcii, cari in campu liberu nu tienu la bataia nici 3—4 óre, ci se retragu prin cetati si locuri fortificate. Cu totulu altu-ceva vedemu la romani, de care spunu dreptu ca me miru si eu acuma, dupace 'i cunoscu de ani 41. Mergeti in spitale pe la soldatii si oficiarii raniti, cá se auditi cu urechile d-vóstra, cu cata nerabdare intréba ei pe medici si chirurgi, „catu mai au se stea sub cura, ca 'i astépta la campania.“ Si ca „óre unde va fi compani'a, batalionulu, regimentulu loru.“ M. S. Dómn'a Elisabet'a transformà un'a parte din palatulu asilului de lenga resiedinti'a de véra dela Cotroceni in spitalu provisoriu pentru oficiari si sergenti. Acesti'a dicu Dómnei ca e „mam'a“ loru, si candu M. S. 'i visitédia si dà cu man'a sa la unii bullionu séu medicina, ei o tienu de vorba narandu-i multime de scene din campania. Numai eri o patí Dómn'a, ca unu sergentu tenerelu ranitu fórte greu la mani si apoi inflammatu, repausà vorbindu cu Dens'a, din care causa o porni unu plansu amaru, cá si cumu ar' fi fostu fiiulu Seu.

Se nu ve mirati, ca me facu apologistu alu óstei romanesci, n'are ea trebuintia de apologiile mele; déra me revólta si pe mine mintiunile vrasmasiloru. Cu totulu alte auctoritati suntu acelea, cari dau testimoniu demnu de acésta óste. De alaltaeri au venitu dela cuartierulu generalu russescu celebritatile militarie, renumitii coloneli de statu majoru francesulu Gaillard si englesulu Wellesley (fiiulu celebrului odinióra lordu Wellington.) De ati audí ce spunu acesti doi barbati competenti despre romani! Pare ca se nu 'ti credi urechiloru proprii candu 'i audi vorbindu despre noi. Las' ca dn. Gaillard nu se indoiesce nimicu a compará bravur'a romaniloru chiaru cu a cumplitiloru zuavi francesi, si diceti ca, elu cá francesu ne face c mplimente; déra lordu Wellesley? Éta ce ne dice densulu cá anglu: „Reu ati facutu ca v'ati amestecatu in acésta lupta pornita de russi cu nedreptulu asupra turciloru, v'ati espusu jun'a óste la perderi asia de grele si tiér'a la atatea calamitati; un'a inse trebue se ve recunósca chiaru adversarii vostrii, ca adeca trupele vóstre se batu prea bine; déca totusi veti perde, veti avé se multiamiti perderile vóstre numai russiloru, cu cari nu simpathisédia nimeni in Europ'a, preste acést'a comandantii comitu o multime de erori.“

Sciti bine, cumu oficiarii russesci se uitá mai inainte preste umeri la trupele nóstre: Astadi, cumu vedeti, este cu totulu din contra. Chiaru telegramulu imperatului adressatu imperatesei coprinde intre altele: „Tener'a armata romana se bate cu perfectiune.“ Cunoscu dela locu authenticu, ca acestea suntu cuventele imperatului Russiei. Totu in acestu sensu au telegrafatu unii corespondenti mai impartiali tocma si la Vien'a si la B.-Pest'a; déra diariele dualistice n'au voitu se le publice in testulu loru originale, ci unele au pitulatu telegramele, altele le au publicatu cu totulu falsificate, in catu nici corespondentii loru nu le mai cunoscura dupace au esitu in diariele respective.

Nu me indoiescu, ca list'a ranitiloru, a mortiloru si disparutiloru o veti publicá si dv. dupa „Monitoriu“; veti observá inse la cei „disparuti“, ca precumu in tóte campaniile, asia si in acést'a in primele 2—3 dile dupa batalia nu sci ce se alegi din cei disparuti, pe cari adeca nu-i afla nici intre morti nici intre raniti, éra mai tardiu ese, ca unii au ratacitu, mai alesu nóptea si dupa aceea s'au intorsu la trupele loru, éra altii au cadiutu in captivitate, de care inse romanii se ferescu si mai bine moru cu arm'a in mana, ca-ci in captivitatea turcésca sciu ce-i astépta. In statulu majoru turcescu suntu cu adeveratu multi nemti si anglii, acestia inse n'au nici o potere de a infrená selbataci'a glóteloru turcesci si asiatice. Ranitii adusi in diversele spitale din capitala, se voru vindecá in partea loru cea mai mare, ca-ci ranele nu suntu prea periculóse, altii inse voru remanea vatamati pentru tóta viéti'a loru.

In ór'a in care scriu acestea, se sioptescu érasi faime diverse, bune cu rele, dela Sipc'a si Plevn'a, déra eu nu voiu ale inregistrá, cá se nu fiu silitu a revocá nimicu. Atat'a numai: me temu tare, ca bellulu va durá multu. □

Buletine dela theatrulu resbelului.

In sér'a de 29 Augustu M. S. Domnitoriulu, a tramisu din cuartierulu seu generalu ordinea de bataia a trupeloru, cari aveau se esecute a dóu'a di, 30 Aug. st. v., ataculu generalu in contr'a positiuniloru retransiate din façi'a Plevnei.

Mari'a Sa prescrisese, ca in diori de di artileri'a se deschida pe tóta lini'a foculu celu mai viu asupr'a fortificatiuniloru inamice. Pe la 9 óre foculu artileriei trebuiea se fia suspendatu pentru 1 óra si $\frac{1}{2}$, dupa care avé a reincepe érasi cu vigóre, spre a prepará ataculu, si numai acele baterii aveau ordinu a suspendá tirulu loru, cari ar' fi potutu impedecá mersulu la atacu alu trupeloru.

Armat'a romana la arip'a drépta avea de obiectivu alu atacului seu redut'a cea mare dela nordulu Plevnei; trupeloru din centru din alu 9-lea corpu russu M. S. le prescrisese a atacá lagarulu retransiatu turcescu, atacu, care trebuiea sustienutu pe aripa steng'a de trupele corpului alu 4-lea russu si de unu detasiamentu din trupele generalului principe Imeritinski sub comand'a generalului Skobeleff.

Diu'a de 30 Augustu incepù ploiósa si cu cétia; ordinele de atacu erau inse date. M. S. Domnitoriulu cu statulu seu majoru generalu porní din cuartierulu seu spre campulu de bataia. Aci se intalni cu Maj. Sa imperatorele si cu A. S. imp. marele duce Nicolae.

Acea di fiindu serbarea St. Alecsandru, aniversarea Maj. S., unu Te-Deum se slují in campu, la care asistara pe lenga Maj. S'a M. S. Domnitoriulu, A. S. imp. marele duce Nicolae si suitele loru. Se luà unu micu dejunu in timpulu, in care mancara si trupele inainte de a merge la atacu. A. S. imp. marele duce inchina in sanetatea Maj. Sale imperatorului, a carei di se serbá Maj. S'a multiamindu, inchina pentru ambele ostiri aliate, cari 'si versau sangele in acea dì un'a lenga alt'a pentru o causa santa. M. S. Domnitoriulu incaleca apoi si merse la loculu ce erá indicatu trupeloru, ca avé se'lu ocupe in timpulu bataliei.

Ataculu erá ordonatu a incepe la órele 3 precise, pregatitu de foculu artileriei, care urmá a'lu sustiené. La óra ficsata colónele de infanteria din arip'a drépta, din centru, din arip'a stenga, inaintara tóte de odata. Colón'a de atacu din divisiunea 3-a romana erá comandata de colonelulu imperatescu; in capulu celei din divisiunea 4-a se aflá colonelulu Boranescu.

Trupele nóstre inaintara la atacu cu unu aventu si o ordine admirabila, sub o grandina de glóntie si de obuse, care cadé asupr'a loru din reduta si din bateriile turcesci. De trei ori ele fura silite a se oprí sub acea plóia de focu, care secerá rondurile loru; ele se reformara si mersera inainte spre reduta. Colonelulu Ipatescu avù calulu seu ucisu sub densulu; majorulu Siontiu mori in capulu batalionului seu; capitanulu Valteru, cu unu gabionu in mana, asverlindu-se cu ómenii sei spre a intrá in reduta, cadiù mortu in siantiulu ei. Pe la 6 óre sér'a ataculu romaniloru erá opritu, trupele, care 'lu esecutasera erá secerate, dér' inse nu descuragiate nici debandate. Dupa unu micu repausu ataculu incepù érasi si la $7\frac{1}{2}$ óre sér'a batalionulu alu 2-lea de venatori si regimentulu alu 10-lea de dorobanti impreuna cu trei batalióne russesci intrara in reduta si se facura stapani pe dens'a. Soldatulu Grigore Ioanu din batalionulu alu 2-lea de venatori smulse unu drapelu turcescu, ucigundu pe celu ce 'lu portá; 2 tunuri inamice cadiura in posessiunea nóstra.

In centru si pe arip'a stenga ataculu fù executatu cu aceeasi barbatia si bravura de trupele imperiale, si turcii 'i opusera aceeasi inversiunare, aceeasi resistentia desperata cá la arip'a drépta. Lagarulu retransiatu nu se potù luá, inse generalulu Skobeleff luà in diu'a aceea o reduta si a dóu'a di mai cuceri inca dóue.

Acest'a fù resultatulu acestei serióse lupte, care prin durat'a ei, prin numerulu trupeloru angagiate, prin intinderea terenului, pe care se desfasiura si tari'a positiuniloru atacate, avù tóte proportiunile unei batalie. Acést'a este prim'a, la care participa de secoli ostirea romanésca si in care jun'a nóstra armata 'si primesce gloriosulu ei botezu. Ea a doveditu in aceea memorabila di, ca viteji'a stramosésca este inca viua intre romani, si disciplin'a, valórea si dispretiulu mortiei, ce intocmai cá nisce trupe otielite in lupte, ostasii nostri au aretatu in aceea di, 'si-au atrasu laude nu numai din partea armatei imperiale, alaturi cu care a combatutu fratiesce, dér' chiaru si din partea oficiariloru straini, cari sunt atasiati la cuartierulu generalu alu armatei russesci.

Perderile suferite in acésta batalia au fostu destulu de simtitóre din partea ambeloru armate russe si romane; ele sunt o dovada de seriositatea luptei, de bravur'a si de energi'a atacului, de crancen'a aperare in fine, la care a fostu silitu inamiculu. Din partea ostirei romane avemu a regretá perderea a 1 oficiariu superioru, 40 de oficiari subalterni si 1176 ómeni raniti, si 1 oficiariu superioru, 14 oficiari subalterni si 1335 ómeni ucisi.

Si de astadata inamiculu, cu tóte declaratiunile sale solemne si oficiale, a intrebuintiatu in lupta midiulócele, de cari a usatu de atatea ori, reprobate de spiritulu de umanitate, de civilisatiune si de regulele dreptului gintiloru. Ambulantiele nóstre si personalulu medicalu, portandu semnulu conventionalu alu „Crucei rosie“ n'au fostu ocrotite de foculu inamicului; brancardierii, cari adunau ranitii de pe campulu de lupta, au fostu ucisi séu raniti; in fine ranitii, cari s'au potutu têrí dupa campulu de batae, spuneau cumu au vediutu sub ochii loru de mai multe ori pe turci alergandu afara din reduta si mutilandu pe camaradii loru morti séu raniti. Asemenea procedari barbare de a face resbelulu, sunt lasate la judecat'a istoriei si a lumei civilisate. „Monit.“

Societatea academica romana.

Siedinti'a din 20 Augustu 1877.

(Urmare.)

Éca catalogulu, ce ni se tramite de consulatu:

„Registrulu opereloru manuscripte si tiparite ale principiloru Dimitrie si Antiochu Cantemiru“, pastrate in bibliothec'a archivei generale a ministeriului de externe:

I. Manuscripte.

1. „Istoria ieroglifica“, compusa in anulu 1700 de principele Dimitrie Cantemiru, (in 4-o, Nr. 341, file 641, in limb'a moldava.)

2. „Chroniculu romano-moldo-vlachiloru. Dimitrie Cantemiru, voevodulu. Sanct-Petersburg, anulu 1717 (in limba moldova, in folio, Nr. 807 pe 343 file).

3. „Satirele compuse de principele Antiochu Cantemiru, presentate imperatesei An'a Iwanowna in Moscua, in anulu 1731, scrise de mana pe 85 file in anulu 1760, precumu se vede din urmatórea descriptiune pe pagin'a din urma:

Scriptum anno 1760, laboribus Alexii Protopopov Moscoviae Nr. 806.

4. „Despre crescerea si decadentia imperiului ottomanu séu prescurtarea istoriei Turciei.“

Partea prima, care contiene crescerea dela MCCC pana la MDCLXXII. — Originalulu s'a scrisu latinesce de catra Dimitrie Cantemiru, principele Moldaviei; apoi s'a tradusu in limb'a englesa de Nicolo Tindal si actualmente in italiana de principele Antiochu Cantemiru, fiiulu autorelui (pe 251 pagine, Nr. 318 folio).

5. „Annotazione“ (notitii la susu mentionatulu manuscriptu. (405 pag., fol. Nr. 79.)

II. Operile typarite.

1. Cartea: „Sistemulu, séu conditiunile religiunei mohamedane.“ S'a tiparitu din porunc'a Majestatii sale Petru celu mare, imperatulu si autocratulu toturoru russiloru, in tipografi'a capitalei St. Petersburg in an. 1722, Dec. 22, in folio.

2. „Histoire de l'Empire ottoman“, in care se vedu causele marirei si decadentiei sale, cu note fórte instructive ale lui Dimitrie Cantemiru, principele Moldaviei, traduse in limb'a francesa de Jonquières. (4 tom. Parisu 1743, in 8-o, Nr. 1578.)

3. Heinrich Eberhards Freiherr von Spilckler, s'a incercatu se dè o traductiune libera a satireloru principelui Cantemiru, pe lenga care a adausu si alte traduceri poetice si poesii proprie, precumu si o lucrare asupra originei, folosului si desvoltarei satireloru si o biografia a principiloru Cantemiru, editata de C. Mylius, cu o prefacia, 1762; (in 8-o Nr. 744.)

4. „Satire si alte opere poetice ale principelui Antiochu Cantemiru, cu note istorice si cu descriptiunea prescurtata a vietiei sale.“ Petersburg, 1762. (4-o Nr. 1491.)

5. „Dimitrie Cantemiru, fostu domnu alu Moldaviei.“ Descriptiune geografica si politica a Moldavei, precumu si viéti'a autorelui, cu chart'a tierei. Frankfurt si Leipzig. 1771 (in 8-o Nr. 1716.)

6. „Operele lui Cantemiru.“ Edit. domnului Smirnovu. St. Petersburg (in 8-o Nr. 4602.)

7. „Opere, epistole si traductiuni alese ale principelui Antiochu Cantimiru si cu notitie de D. Stoiuninu.“ Redactiunea domnului Efremovu. 2 vol. St. Petersburgu. Anulu 1867—1868 (in 8-o Nr. 4710.)

Intr'acésta privintia delegatiunea printr'o inchiare din 26 Februariu 1877 a datu dlui Odobescu sarcin'a, ca prin corespondintie private se afle vreo persóna, care se ne póta dá dela Moscu'a o relatiune despre manuscriptulu intitulatu „Istoria ieroglifica“; dér' propunerea despre modulu, cu care s'ar' poté dobandi o copia dupa manuscriptulu in cestiune speramu ca va face objectu de deliberatiune a Societatii in acésta sessiune.

2. O relatiune asupra impregiurariloru averei fericitului generalu Nasturelu Herescu, in urmatórea cuprindere:

„In urm'a celoru relatate de onorabilulu nostru collegu domnulu Laurianu, prin reportulu seu din anulu trecutu, si in urm'a repetiteloru nóstre reclamari, primari'a ne a facutu cunoscutu prin adress'a sa din 15 Octobre 1876, ca in fine a instituitu o noua epitropia, compusa de:

„Protopopulu Theodoru Economu, parochulu bisericei St. Vineri:

„D. George Isvoranu, alesu de enoriasii bisericei;

„D. G. Eftimiu, numitu de guvernu.

„Totuodata ne face cunoscutu, ca epitropi'a este datóre a ne consultá asupra ori-ce este relativu la donatiunea facuta Societatii de reposatulu generalu Nasturelu Herescu; éra in casu candu amu avea a reclamá in contra proceder‐iloru ei, se avemu a ne adressá la primaria.

„Acésta epitropia n'a lipsitu a ne consultá in tóte afacerile privitóre la administratiunea proprietatiloru, din veniturile carora are si Societatea academica partea‐sa. Ea a supusu la apretiarea nóstra budgetulu anului 1877, intru catu privesce veniturile, chiamandu-ne formalu prin adress'a din 28 Oct. 1876.

„Acestu budgetu, confirmatu la 19 Nov. 1876 si de primaria cu adress'a Nr. 778, contiene la venituri lei 44190 bani 24, éra la cheltuiele . . . lei 35053 bani 65.

„Intre venituri mosi'a „Nasturelu“ figurédia cu lei 21480 bani 50, éra mosi'a „Satulu-nou“ cu 3525 lei in numerariu si 2800 valórea furagiului, ce erá datoriu a dá arendasiulu.

„Pentru intaia data au intratu in cass'a Societatei bani din venitulu consacratu de reposatulu donatoriu.

„Din venitulu anului 1876 s'au incassatu lei 1790 dela mosi'a „Nasturelu“, remanendu inca din venitulu acestui anu a se incassá o suma insemnata, déra remasa asupra domnului C. Manu din timpulu gestiunei sale; suma, pentru care epitropi'a, in unire cu noi, a intentatu actiune inaintea justitiei. Acésta suma, dupa compturile inchiate, se urca la 17000 lei, in care intra atatu partea aferente bisericei, catu si aceea, care privesce pe sém'a Societatii academice.

„D. C. Manu, fiindu chiamatu de mai multe luni sub arme, uu s'a potutu dá cursu acelei actiuni, déra vomu avé ingrigire a o urmari la timpulu oportunu.

„Din venitulu mosiei „Nasturelu“ din Teleormanu pe anulu 1877 s'a primitu dela epitropía o suma de lei 2575, éra peste puçine dile speramu a incassá si partea ce se cuvine din castiulu alu II-lea impreuna cu lei 8165 bani 25, ce ni se mai datoresce din castiulu I. Speramu, ca de aci inainte vomu urmá regulatu cu incassarile acelui venitu.

„Catu pentru mosi'a „Satulu-nou“ acésta proprietate astadi se cauta in regia din causa, ca arendasiulu, caruia erá data de reposatulu proprietariu, dupa tóte staruintiele epitropiei, nerespundiendu castiulu si declarandu prin portarei, ca nu mai este in stare a continuá cu indeplinirea angagiamenteloru sale, a fostu esclusu din posessiune, fiindu-ca urmarirea pentru plata ar' fi fostu fora de resultatu.

„Resultatulu regiei pentru anulu curentu a fostu in producte, a caroru valóre va trece peste lei 5200, scadiendu-se cheltuielele de administratiune si de esploatare.

„La 14 Iuniu s'a tienutu licitatiune pentru arendarea acelei mosii dela 23 Aprilie 1878 inainte, care s'a confirmatu si de primaria asupra d. Alexiu cu sum'a de lei 5280 pe anu, pretiulu celu mai urcatu ce s'a otaritu. Prin acést'a resultandu unu deficitu dupa contractulu anteriore, se va trage la respundere fostulu arendasiu, carele are depusa o garantia de 130 galbeni.

„Éra in privinti'a proprietatii „Satulu-nou“ este o impregiurare multu mai grave, care venimu a o supune Societatii.

„Epitropi'a bisericei St. Vineri contesta Societatii academice dreptulu de a participá la venitulu acelei mosii, sub cuventu, ca repausat'a soçia a generalului Nasturelu a dispusu prin testamentulu seu, ca tóta averea sa dotale se-o tréca dupa incetarea sa din viétia la biserica St. Vineri, si ca aceea dota, fiindu asigurata de soçiulu seu generalulu Nasturelu in mosi'a sa „Satulu-nou“, aceea mosia ar' fi devenitu dota si ca prin urmare nu poté dispune de ea prin testamentulu seu ulterióre, invalidandu dispositiunea testamentaria a soçiei sale.

„Credemu, ca acésta pretensiune a epitropiei nu este fundata, fiindu-ca mosi'a n'a fostu constituita dota, ci ca respunde numai pentru sum'a, la care va fi fostu acea dota in valori miscatóre, asigurandu-o soçiei sale si in totu casulu credemu, ca avemu dreptu la venitulu jumetate alu dîsei mosii.

„Ori cumu ar' fi inse, epitropi'a se refusa a ne libera partea, ce ni se cuvine din acelu venitu, inainte de a fi constrinsa prin o sentintia judecatoresca. De aceea delegatiunea vine a ve cere autorisarea de a intentá actiune inaintea tribunaleloru.

Pana atunci inse partea cuvenita Societatii academice se afla reservata, spre a i-se restitui indata ce se va pronuntiá justitia.“

3. O relatiune asupra donatiunei reposatului V. Mateescu in urmatórea cuprindere:

„In tómn'a anului trecutu secretariulu generale alu Societatei academice romane aflandu, ca unu Vasilie Mateescu, mortu prin sinucidere, ar' fi facutu o donatiune Societatii, si urmarindu acestu faptu, a descoperitu la tribunalulu Ilfovului testamentulu numitului, authenticatu de tribunalulu la 22 Martiu 1876, precumu se vede din copi'a legalisata ce este la dossariu.

„Acest'a, prin adress'a Nr. 43, invitandu pe domnulu Petre Constantinescu, epitropulu numitului repausatu, cá se predea Societatei donatiunea ce consista in actiuni Strusberg de 6000 lei valóre nominale, ér' numitulu ne dandu nici unu respunsu, delegatiunea a gasitu cu cale ai face o somatiune prin corpulu portareiloru. La acést'a numitulu epitropu a respunsu ca nu póte liberá acele obligatiuni, pana ce Societatea nu va starui la ministeriulu instructiunei publice cá se aprobe, dreptu carte didactica, brosiur'a intitulata „Biographi'a lui Vasilie Mateescu“; faptu despre care se face mentiune in testamentu.

„Delegatiunea prin adress'a Nr. 89, a facutu cuvenit'a midiulocire catra domnulu ministru de culte. Acest'a inse, prin adress'a Nr. 3386 respunde ca, audiendu pe consiliulu permanentu alu instructiunei, acést'a carte nu insusiesce calitatile unei carti didactice.

„Acestu respunsu, comunicandu-se domnului Petre Constantinescu, densulù prin adress'a Nr. 16, respunde ca, déca este asia, nu liberédia obligatiunile, de óra-ce crede ca legatulu s'a facutu sub acést'a conditiune espressa.

„Delegatiunea, in cele din urma, sub Nr. 111, i-a adressatu inca o somatiune cá se prede legatulu, in terminu de 10 dile, ca-ci la urmare contraria din parte-i va fi nevoita a-i intentá actiune judiciaria.

„Dupa acést'a relatiune, remane cá Societatea, avendu in vedere testamentulu si lucrarile inaintate, se decida modulu dupa care va avé a procede in acést'a cestiune oficiulu seu.“

Societatea decide a se pune tóte aceste relatiuni la ordinea dilei spre a se discutá. Dupa acést'a, membrii trecu la lucrarile comissiuniloru respective, cu cari se ocupa pana la 5 ½ óre p. m.

Noutati diverse.

— (Alegerile de representanti in noulu consiliu alu comitatului Brasiovu) au avutu locu luni in 5/17 Sept. a. c. Despre resultatulu loru ni se impartasiescu urmatóriele: Precumu maioritatea preponderanta a membriloru virilisti, asia si cea a membriloru alesi este pe partea fratiloru sasi. Noi romanii amu potutu se candidamu numai in trei cercuri electorali si anume in Scheiu, in Blumenau si in Sacele. In Scheiu unde dispunemu de absoluta maioritate s'au si alesu optu representanti romani, neadmitendu-se nici unu strainu. In Sacele s'au alesu siese, inse in Blumenau, unde asemenea puseramu trei candidati, n'a reusitu nici unulu, ci s'au alesu siepte unguri si unu sasu. Atatu sasii, catu si romanii, cari laolalta au in acestu cercu vreo 150 alegatori façia cu vreo 50 alegatori unguri, s'au crediutu asia de siguri, ca candidatii loru voru fi alesi, incatu nici n'au aflatu de necessitate a mai desvoltá vr'o deosebita activitate in acestu respectu. Domnii unguri inse s'au folositu de ocasiune, si au concentratu tóta activitatea in acestu cercu si cu ajutoriulu functionariloru de influintia castigandu si o parte dintre alegatorii sasi si pote si romani, au scosu din urna siepte unguri. Pacalitur'a a capetatu o deosebita illustrare prin aceea, ca redactiunea diurnalului „Kronst. Ztg.“ asia a fostu de sigura de resultatulu alegerei, incatu a publicatu cá alesi pe candidatii sasi si romani, fora se mai cercetedie dupa resultatulu scrutiniului; inse a dou'a di a trebuitu se se convinga, ca in cerculu sasescu-romanescu Blumenau, de care se tienu si Stupinele si Derstea, s'au alesu de representanti siepte unguri totu unulu cá unulu. Cam neplacuta surprisa! — Asia noi romanii, avendu 8 membrii virilisti si 14 alesi vomu fi representanti in noulu consiliu alu comitatului Brasiovu numai prin 22 membri. Cam puçini façia de totalitatea representantiloru municipali de 160 si mai bine.

— (Ranitii romani.) Unu corespondentu alu diuariului din Bucuresci „Telegraphulu“ scrie, ca cea d'antaia preocupare a soldatiloru romani raniti, dupa ce ii redicá de pe campu si 'i aducea la ambulantia, erá se intrebe de arma si de timpulu catu le trebue se se vindece cá se se intórca mai curundu la regimentulu loru. A auditu cu urechile sale pe capitanulu Maicanu ranitu intrebandu pe doctorulu Istrati, déca in dóue septemani se póte intórce la compani'a s'a. „Cu atat'a devotamentu si atat'a abnegatiune nimeni se nu se téma ca armat'a romana nu va invinge“, adauge corespondintele.

— Unu corespondentu alu „Romaniei libere“ descrie unele fapte fórte memorabile din diu'a de 30 Aug. Majorulu Siontiu cadiendu in lupta a strigatu: „suntu alu vostru copii mei, viiu si eu.“ Unu ranitu ce espira dise: „moru dér' 'mi-am facutu datori'a catra tiéra, amu trasu 50 de lovituri.“ Unu soldatu care tienea mantau'a capitanului Valteru, fiindu ranitu de mórte, dise unuia din camaradii sei: „Sum ranitu, pastréza mantau'a capitanului . . . celalaltu inse cade asemenea. „Am vediutu unu ranitu care nu mai poté face usu de man'a si braçiulu dreptu, aducundu inapoi doue pusci, a s'a si a unuia din cameradii sei cadiuti. Nisce soldati cari se retrageau aduceau de multe-ori cate trei pusci, dicundu: Tóte astea sunt ale tierii si trebuie se avemu grija de denselo. Unu oficieru ranitu din alu 10-lea regimentu de dorobanti plangea. Elu spuse unui amicu: „Nu me plangu pe mine, ci pe cameradii mei morti.“

Pretiurile piatiei

in 21 Septembre 1877.

		Hectolitre. fl. cr.
Granu	fruntea	8.50
	midiulocu	8.—
	de diosu	7.50
Mestecatu		6.80
Secara	fromósa	5.60
	de midiulocu	5.40
Ordiulu	frumosu	4.80
	de midiulocu	4.40
Ovesulu	frumosu	2.70
	de midiulocu	2.60
Porumbulu		4.50
Meiu		6.—
Hrisca		—.—

	fl. cr
Hectolitre.	
Mazerea	8.50
Lintea	7.30
Fasolea	5.50
Cartofi	2.30
Sementia de inu	—.—
1 Chilo.	fl. cr.
Carne de vita	—.36
„ de rimatoriu	—.48
„ de berbece	—.24
100 Chile.	fl. cr.
Seu de vita prospetu	42.—
„ „ „ topitu	— —

Redactoru respundietoriu si editoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiu HENRICU.